

Perusopetukseen valmistavan opetuksen suunnitelma 2026

Nimi	Perusopetukseen valmistavan opetuksen suunnitelma 2026
Kunta	Joutsa
Koulu	Joutsan yhtenäiskoulu Kurkiauran koulu
Pdf luotu	9.6.2026

SISÄLTÖ

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat.	1
2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma.	3
3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt. . .	5
3.1. Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa.	5
3.2. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.	6
3.2.1. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus.	6
3.2.2. Oppilaan oman äidinkielen tukeminen.	7
3.2.3. Muut kielet.	7
3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.	7
4. Toimintakulttuuri.	9
4.1. Oppimisympäristöt ja työtavat.	9
4.2. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet.	10
5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen.	12
6. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki.	13
6.1. Opetuksen eriyttäminen.	13
6.2. Kodin ja koulun yhteistyö.	14
6.3. Opiskeluhoolto.	14
6.4. Oppilaanohjaus.	15
6.5. Suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käytöstä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.	16
7. Oppilaan arviointi.	18
8. Todistukset.	19
9. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana.	20

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta ja perusopetuksessa järjestettävästä valmistavan opetuksen lisäopetuksesta. Edellä mainittua opetusta järjestetään sellaiselle ulkomaalaistaustaiselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa¹. Tässä asiakirjassa perusopetukseen valmistavaan opetukseen esiopetuksessa osallistuvasta lapsesta käytetään termiä oppilas.

Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen/ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurisen taustan tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen/ ruotsin kielen taito, oppilaan ikätaso ja oppimisedellytykset sekä oppilaan mahdollinen aikaisempi varhaiskasvatukseen ja/tai esiopetukseen osallistuminen tai koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. Jos oppilaan arvioidaan tarvitsevan erityisen vahvaa opetuskielen taidon tukea valmistavan opetuksen vähimmäistuntimäärän täyttymisen jälkeen, hänet voidaan ohjata perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen².

Perusopetuslain (20a §, 30 §) mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. (Perusopetuslaki 3a §) Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvatut oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt (Perusopetuslaki 20b §) luovat pohjan myös perusopetukseen valmistavalle opetukselle.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomen- /ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvالميuksien ja suomen/ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Joutsassa valmistavaa opetusta järjestetään oppilaille, joiden opetuskielen taito tai muut opiskeluvالميudet eivät vielä riitä esi- tai perusopetuksessa opiskeluun ilman valmistavan opetuksen tukea. Opetuksen tavoitteena on vahvistaa määrätietoisesti suomen kielen perustaitoja, oppiaineissa tarvittavaa kieltä sekä opiskelutaitoja, jotta oppilas saa mahdollisimman hyvät valmiudet siirtyä esi- tai perusopetukseen.

Valmistavaa opetusta voidaan järjestää erillisessä ryhmässä, perusopetuksen ryhmän yhteydessä tai näiden yhdistelmänä. Järjestämisessä huomioidaan lapsen etu, oppilaan ikä,

¹ Perusopetuslaki 5 §

² Perusopetuslaki 5 §

koulunkäyntihistoria, kielitaito, oppimisedellytykset sekä mahdollinen aiempi osallistuminen varhaiskasvatukseen tai esiopetukseen.

Jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma, jossa määritellään opetuksen tavoitteet, sisällöt, tuntimäärä, suomen kielen opetuksen painotukset, integrointi esi- tai perusopetuksen ryhmiin sekä tarvittava oppimisen ja koulunkäynnin tuki. Integrointia toteutetaan oppilaan valmiuksien mukaisesti, ja sen tavoitteena on tukea kielen kehittymistä, osallisuutta, kotoutumista ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Oppilas voi siirtyä esi- tai perusopetukseen jo ennen valmistavan opetuksen vähimmäistuntimäärän täyttymistä, jos hänen arvioidaan selviytyvän opetuksesta tarkoituksenmukaisin tukitoimin. Jos oppilas tarvitsee valmistavan opetuksen jälkeen erityisen vahvaa opetuskielen taidon tukea, arvioidaan mahdollisuus perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen.

Ennen 1.8.2026 valmistavassa opetuksessa aloittaneet oppilaat voivat jatkaa valmistavassa opetuksessa aiemman sääntelyn mukaisesti, vaikka he eivät kuuluisi 1.8.2026 voimaan tulevan uuden kohderyhmärajausten piiriin.

2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja -asetus, [valtioneuvoston asetuksessa \(422/2012\)](#) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, nämä Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä soveltuvin osin [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014](#).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa kuvataan:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma
- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- integraatio esi- tai perusopetukseen ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa valmistavan opetuksen aikana ja oppilaan siirtyessä esi- tai perusopetukseen
- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

Joutsan kunnan perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma perustuu valtakunnallisiin perusteisiin, perusopetuslakiin ja -asetukseen sekä soveltuvin osin Joutsan kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmaan.

Opetussuunnitelma ohjaa valmistavan opetuksen järjestämistä, oppilaan oman opinto-ohjelman laatimista, oppimisen ja koulunkäynnin tukea, opiskeluhoitoa, kodin ja koulun yhteistyötä sekä arviointia. Tavoitteena on turvata oppilaalle yksilöllinen ja turvallinen polku kohti esi- tai perusopetusta.

Joutsassa valmistavaa opetusta järjestetään tarpeen mukaan oppilaille, joiden suomen kielen taito tai koulunkäyntivalmiudet eivät vielä riitä perusopetuksessa opiskeluun. Opetus suunnitellaan oppilaan iän, aiemman koulunkäynnin, kielitaidon ja kokonaistilanteen perusteella.

Opetuksessa vahvistetaan suomen kielen taitoa, koulunkäyntivalmiuksia, osallisuutta ja ryhmään kiinnittymistä. Oppilaan oma äidinkieli, kulttuuritausta ja monikielisyys nähdään voimavarana.

Jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma yhteistyössä oppilaan, huoltajien, opetushenkilöstön ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa. Oppilasta integroidaan esi- tai perusopetuksen ryhmiin suunnitelmallisesti hänen valmiuksiensa mukaisesti.

Valmistavan opetuksen oppilaat kuuluvat koulun opiskeluhuollon, turvallisuussuunnitelmien, tasa-arvosuunnitelman ja yhdenvertaisuussuunnitelman piiriin. Opetussuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään tarvittaessa.

3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetuskielenä Joutsassa on suomi. Opetusryhmän koko riippuu oppilaiden taustoista ja iästä. Valmistavaan esiopetukseen otetaan opetuksen aloitusvuonna 6 vuotta täyttävä lapsi. Opetusryhmät pyritään muodostamaan oppilaiden ikäkauden ja muiden edellytysten mukaisesti, jolloin ryhmässä saattaa olla eri-ikäisiä lapsia. Tavoitteena on, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä. Valmistavan opetuksen oppilaan viikoittainen tuntimäärä vastaa pääosin yleisopetuksen samanikäisen oppilaan tuntimäärää. Myös opetuksen sisältö pyritään suunnittelemaan ja eriyttämään niin, että ne sopisivat oppilaiden sen hetkiseen ikäkauteen ja kehitysvaiheeseen.

Joutsan kunnassa valmistavasta opetuksesta vastaavat rehtorit yhteistyössä valmistavan opetuksen opettajien kanssa. Valmistava opetus järjestetään koulukeskuksen tiloissa sekä tarvittaessa liikuntahallin yhteydessä olevassa luokkatilassa. Valmistavaa opetusta annetaan joko erillisenä opetusryhmänä tai yleisopetuksen yhteydessä. Ryhmässä voi olla eri-ikäisiä oppilaita, mikä on huomioitava opetuksen suunnittelussa. Joutsassa valmistavan opetuksen ryhmän kooksi on määritetty 12 oppilasta.

Valmistavan opetuksen oppilaalle laaditaan *henkilökohtainen oppimissuunnitelma*, jonka edellytyksenä on hyvä oppilaantuntemus. Oppimissuunnitelmassa kuvataan oppilaan tietoja ja taitoja sekä oppilaalle asetettuja tavoitteita. Siinä kerrotaan myös opetettavat aineet, tuntimäärät ja tarvittavat tukitoimet.

3.1. Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen/ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan, sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten.

Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielellä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Opetus on kielitietoista. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Esiopetusikäisten perusopetukseen valmistavassa opetuksessa keskitytään esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden sisältöihin ja oppimiskokonaisuuksiin.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon oppilaiden ikä, opiskeluvälit ja tausta. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuurinen tausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää opettavien sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Jos oppilaalla on mahdollisuus osallistua perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen, voidaan myös tällä opetuksella edistää esimerkiksi oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa.

Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen varataan riittävästi aikaa. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen

tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, jos perusopetuksen järjestäjä tämän mahdollistaa. Valmistavan opetuksen päätyttyä oppilas siirtyy perusopetukseen, jossa hän voi tarpeen mukaan opiskella myös perusopetuksessa järjestettävässä valmistavan opetuksen lisäopetuksessa ja/tai edetä opinnoissaan tavoitekokonaisuuksittain.

Yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa on valmistavan opetuksen aikana ensiarvoisen tärkeää eri oppiaineiden tai oppimiskokonaisuuksien opiskeluun integroinnissa ja oppilaiden osallisuuden vahvistamisessa. Erityisesti ryhmämuotoisessa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että valmistavan opetuksen oppilaat tulevat osaksi koulu yhteisöä.

Siirtymä valmistavasta opetuksesta esi- tai perusopetukseen suunnitellaan riittävän ajoissa. Siirtymävaiheessa arvioidaan, millä tavoin oppilaan osallistuminen esi- tai perusopetukseen toteutuu, mitä opetuksellisia järjestelyjä hän tarvitsee ja onko oppilaalla tarve perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen. Arvioinnissa huomioidaan oppilaan opetuskielen taito, oppiainekohtaiset valmiudet, opiskelutaidot, aikaisempi koulunkäynti, hyvinvointi ja koulu yhteisöön kiinnittyminen.

Integraation tueksi on tehty asiakirja, jossa periaatteet valmistavasta ryhmästä yleisopetukseen on aukaistu. [Asiakirja löytyy tämän linkin takaa.](#)

3.2. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.2.1. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi/ ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden tavoitteena on kehittyvä peruskielitaito (viite Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus).

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen lähtökohtana ovat oppilaalle koulussa ja arjessa merkitykselliset tekstilajit ja kielenkäyttötilanteet. Niiden avulla tarkastellaan kielen muotoja, merkityksiä ja käyttöä. Vuorovaikutustilanteita mallinnetaan, pohjustetaan ja harjoitellaan yhdessä opettajan ja vertaisten tuella.

Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi/ ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille.

Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan varhaiskasvatukseen ja/tai esiopetukseen osallistuminen ja koulunkäyntihistoria ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen/ ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset suomen/ ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt.

Joutsan valmistavassa opetuksessa suomen kielen oppiminen on opetuksen keskeinen tavoite ja kaikkien muiden opintojen perusta. Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan kehittyvää peruskielitaitoa sekä valmiuksia osallistua koulun arkeen ja perusopetuksen ryhmiin.

Opetus rakentuu oppilaan arkeen, koulunkäyntiin ja eri oppiaineisiin liittyvien kielenkäyttötilanteiden varaan. Kieltä harjoitellaan toiminnallisesti, vuorovaikutuksessa ja oppilaan taitotasoon sopivien tekstien avulla. Opetuksessa painotetaan kuullun ymmärtämistä, puhumista, sanaston kartuttamista sekä lukemisen ja kirjoittamisen valmiuksia.

Oppilaan suomen kielen tavoitteet ja sisällöt kirjataan omaan opinto-ohjelmaan. Niiden määrittelyssä huomioidaan oppilaan ikä, koulunkäyntihistoria, aiempi kielitaito sekä luku- ja kirjoitustaito. Suomen kielen oppimista tuetaan kaikissa oppiaineissa ja koulupäivän tilanteissa.

3.2.2. Oppilaan oman äidinkielen tukeminen

Oppilaan oman äidinkielen tukemisen tavoitteena on vahvistaa ja edistää äidinkielen osaamista, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä osaaminen luo edellytyksiä myös suomen/ruotsin kielen oppimiselle.

Jos oppilaalla on mahdollisuus osallistua perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen, opetus noudattaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen ja muiden tahojen kanssa.

Joutsan valmistavassa opetuksessa oppilaan oma äidinkieli ja kulttuuritausta nähdään voimavarana. Oman äidinkielen kehittymistä tuetaan yhteistyössä kodin kanssa, ja oppilasta rohkaistaan käyttämään ja ylläpitämään omaa kieltään myös suomen kielen oppimisen rinnalla.

Oppilaan oman äidinkielen osaamista voidaan hyödyntää opetuksessa esimerkiksi käsitteiden ymmärtämisen, oman ajattelun jäsentämisen ja oppimisen tukena. Opetuksessa arvostetaan oppilaan monikielisyyttä ja vahvistetaan hänen kulttuuri-identiteettiään osana koulu yhteisöön kiinnittymistä.

Mikäli oppilaalla on mahdollisuus osallistua perusopetusta täydentävään oman äidinkielen opetukseen, huoltaja ohjataan hakeutumisessa ja käytännön järjestelyissä. Oppilaan oman äidinkielen tukemiseen liittyvät tavoitteet ja järjestelyt kirjataan tarvittaessa oppilaan omaan opinto-ohjelmaan.

3.2.3. Muut kielet

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

Joutsan valmistavassa opetuksessa vieraiden kielten opetus järjestetään kunnan kieliohjelman ja oppilaan yksilöllisten valmiuksien mukaisesti. Opetuksen suunnittelussa huomioidaan oppilaan ikä, aiempi koulunkäyntihistoria, kielitaito sekä mahdolliset aiemmat vieraan kielen opinnot.

Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan, missä määrin hän osallistuu vieraiden kielten opiskeluun valmistavan opetuksen aikana. Ratkaisu tehdään oppilaan kokonaistilanteen perusteella siten, että suomen kielen oppiminen ja koulunkäynnin perustaitojen vahvistuminen säilyvät ensisijaisina tavoitteina.

Vieraiden kielten opiskelua voidaan toteuttaa perusopetuksen ryhmiin integroituna, eriytettyinä tai valmistavan opetuksen yhteydessä oppilaan taitotason mukaisesti. Tavoitteena on tukea oppilaan asteittaista siirtymistä perusopetuksen kieliohotoihin.

3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan mahdolliset aikaisemmat opinnot ja tuleva perusopetuksen vuosiluokka. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon kullekin oppiaineelle ominaiset tekstit ja niiden tyypilliset piirteet ja käyttötilanteet sekä oppiainekohtaisen sanavaraston vahvistaminen. Perusopetukseen

valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet ja sisällöt valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esi- tai perusopetuksen ryhmässä. Lähtökohtana suunnittelulle ovat esiopetukselle asetetut tavoitteet tai perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja vuosiluokkien välisten siirtymävaiheiden kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat oppiaineet. Eri tiedonalojen tekstitaitojen opetuksessa on tarkoituksenmukaista tehdä yhteistyötä perusopetuksen kanssa.

Valmistavassa opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota matemaattisen osaamisen vahvistamiseen, jotta oppilaalla on riittävä perusta matematiikan opiskeluun perusopetuksessa valmistavan opetuksen jälkeen. Keskeistä on tukea oppilaan lukumääräisyyden tajun, matemaattisten suhteiden ymmärtämisen, laskemisen taitojen ja aritmeettisten taitojen hallintaa.

Oppilaan äidinkieltä tai muuta aiempaa opiskelukieltä voidaan hyödyntää eri tiedonalojen sisältöjen oppimisen tukena. Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä opinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.

Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista eri tiedonalojen sisältöjä opiskeltaessa.

4. Toimintakulttuuri

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuurisista taustoista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014](#). Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat keskeinen osa myös perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria

Joutsassa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri perustuu turvallisuuteen, osallisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja kielitietoisuuteen. Valmistava opetus on osa koko koulun toimintaa, ja oppilaita tuetaan liittymään koulu yhteisöön heti opetuksen alusta alkaen.

Koulun aikuiset huolehtivat siitä, että oppilas saa selkeät toimintamallit koulun arkeen, oppitunneille, välitunneille, ruokailuun ja kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön. Arjen käytänteitä opetetaan, sanoitetaan ja havainnollistetaan oppilaalle ikä- ja kielitaitotasoa huomioiden.

Toimintakulttuurissa korostuvat oppilaan kohtaaminen, myönteinen vuorovaikutus, ryhmään kuuluminen ja monikielisyyden arvostaminen. Oppilaan oma kieli ja kulttuuritausta nähdään voimavarana. Koulu yhteisössä edistetään kaikkien oppilaiden yhdenvertaista osallistumista ja puututaan rasismiin, syrjintään, kiusaamiseen ja ulkopuolelle jättämiseen.

Valmistavan opetuksen toimintakulttuuria kehitetään yhteistyössä opetushenkilöstön, opiskeluhoollon, oppilaiden ja huoltajien kanssa. Tavoitteena on, että oppilas kokee koulun turvalliseksi paikaksi oppia, kasvaa ja siirtyä vähitellen esi- tai perusopetuksen ryhmiin

4.1. Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttää kieltä eri kommunikatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta tai esiopetusta ja koulussa tai esiopetusyksikössä vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat oppivat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoja, jotka ovat monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintäteknologista osaamista ja tiedonhakutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä.

Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitietoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

Joutsassa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytetään monipuolisia, toiminnallisia ja kielitietoisia työtapoja. Oppimisympäristöinä hyödynnetään luokkahuoneen lisäksi koko koulua, koulun pihaa, kirjastoa, liikuntapaikkoja, lähiluontoa, lähiympäristöä ja digitaalisia oppimisympäristöjä.

Opetuksessa painotetaan arjen tilanteissa tarvittavaa suomen kieltä. Kieltä harjoitellaan oppituntien lisäksi koulun päivittäisissä tilanteissa, kuten ruokailussa, välitunneilla, siirtymissä, retkillä ja yhteisissä tapahtumissa. Oppilasta rohkaistaan käyttämään suomen kieltä turvallisesti ja vähitellen yhä itsenäisemmin.

Työtapoina käytetään esimerkiksi keskustelua, kuvia, mallintamista, toiminnallisia harjoituksia, pelejä, draamaa, pari- ja ryhmätyötä, lukemista, kirjoittamista, tutkimista ja tieto- ja viestintäteknologian käyttöä. Opetusta eriytetään oppilaan kielitaidon, iän, aiemman koulunkäynnin ja oppimisvalmiuksien mukaan.

Kaikissa oppiaineissa kiinnitetään huomiota kielen merkitykseen oppimisessa. Oppilaalle opetetaan oppiaineiden keskeisiä käsitteitä, tekstien ymmärtämistä, tehtävänantojen tulkitsemista ja omien vastausten tuottamista. Opettajat tekevät yhteistyötä, jotta oppilas saa johdonmukaista tukea suomen kielen ja opiskelutaitojen kehittymiseen.

Tavoitteena on, että oppilas oppii vähitellen työskentelemään sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä, käyttämään koulun digitaalisia välineitä, hakemaan tietoa ja asettamaan omalle oppimiselleen tavoitteita. Näin valmistava opetus tukee oppilaan siirtymistä esi- tai perusopetukseen sekä vahvistaa hänen osallisuuttaan koulu yhteisössä ja lähiympäristössä.

4.2. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen/ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tai esiopetuksen oppimiskokonaisuuksien tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietojaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen.

Suomen/ ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen/ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Joutsassa perusopetukseen valmistavan opetuksen eheyttäminen toteutetaan yhdistämällä suomen kielen oppimista, eri oppiaineiden sisältöjä, koulun arjen tilanteita ja lähiympäristöön tutustumista. Tavoitteena on, että oppilas oppii käyttämään suomen kieltä merkityksellisissä tilanteissa ja hahmottaa opittavia asioita kokonaisuuksina.

Monialaisia oppimiskokonaisuuksia suunnitellaan oppilaiden iän, kielitaidon, aiemman koulunkäynnin ja kiinnostuksen kohteiden perusteella. Teemoina voidaan käsitellä esimerkiksi koulun arkea, lähiympäristöä, suomalaista luontoa ja vuodenaikoja, hyvinvointia, turvallisuutta, kulttuureja, juhlia, mediaa, kestäväää elämäntapaa sekä yhteiskunnassa toimimisen perustaitoja.

Oppimiskokonaisuuksissa hyödynnetään toiminnallisia ja tutkivia työtapoja, pari- ja ryhmätyötä, retkiä, vierailuja, digitaalisia välineitä, kuvia, tekstejä ja oppilaan omaa kokemusmaailmaa. Samalla harjoitellaan oppiaineiden keskeisiä käsitteitä, tekstien ymmärtämistä, tiedonhakua, vuorovaikutusta ja oman ajattelun ilmaisemista suomeksi.

Eheyttävää opetusta toteutetaan yhteistyössä valmistavan opetuksen opettajan, luokan- ja aineenopettajien, erityisopettajan, opiskeluhoillon sekä mahdollisuuksien mukaan koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Paikallisia oppimisympäristöjä, kuten kirjastoa, liikuntapaikkoja, lähiluontoa, kulttuuripalveluja ja muita kunnan toimijoita, hyödynnetään oppilaan kotoutumisen ja kouluyhteisöön kiinnittymisen tukena.

5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma.

Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan

- *oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet*
- *oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin*
- *opiskeltavat oppiaineet tai oppimiskokonaisuudet, ja niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö*
- *oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi esi- tai perusopetukseen*
- *ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.*

Mikäli oppilas on ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tullut tai muu maahanmuuttajalapsi tai -nuori, jolle laaditaan kotoutumisen edistämiseksi annetun lain (681/2023) mukainen kotoutumissuunnitelma, voi oppilaan oma opinto-ohjelma olla osa sitä.

Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan siirtymävaiheen suunnitelma. Siinä kuvataan oppilaan integroituminen esi- tai perusopetukseen, oppilaan valmiudet siirtyä perusopetukseen, mahdollinen valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarve sekä siirtymässä tarvittavat tukitoimet ja vastuut. Opinto-ohjelman tietoja hyödynnetään valmistavan opetuksen jälkeisen opetuksen ja tuen suunnittelussa.

6. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälisiä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen pohjautuu suunnitelmallisesti toteutettaviin oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin. Nämä on kuvattu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 7³ ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 5⁴. Opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä opiskeluhuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaille parhaiten soveltuvalla tavalla.

Oppilaan siirtymävaiheessa kiinnitetään erityistä huomiota turvalliseen koulupolkuun, ryhmään kiinnittymiseen, osallisuuteen, kodin ja koulun yhteistyöhön sekä oppilaan hyvinvoinnin tukemiseen. Tarvittaessa oppilalle suunnitellaan valmistavan opetuksen jälkeinen tuki yhdessä oppilaan, huoltajien, opettajien, erityisopettajan ja opiskeluhuollon kanssa.

6.1. Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimisen ja opiskeluvälineiltään, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon. Esimerkiksi eri-ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta.

Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa oppilaan kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen.

Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa. Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen/ruotsin kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen/ruotsin kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden osalta.

Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineksen syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisen vaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan tunnistaa ja antaa tukea oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen ja oppimisen tueksi tarjotaan tarvittavia fyysisiä ja digitaalisia oppimisen apuvälineitä.

3 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

4 Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Joutsassa valmistava opetus suunnitellaan oppilaan yksilöllisten lähtökohtien mukaan. Opetuksessa huomioidaan oppilaan ikä, aiempi koulunkäynti, kielitaito, oppimisvalmiudet, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja mahdolliset tuen tarpeet.

Oppilaan lähtötilannetta selvitetään opetuksen alkaessa havainnoimalla, keskustelemalla oppilaan ja huoltajien kanssa sekä hyödyntämällä aiempia koulunkäyntitietoja mahdollisuuksien mukaan. Tietoja käytetään oppilaan oman opinto-ohjelman ja opetuksen suunnittelun pohjana.

Opetusta eriytetään tavoitteiden, sisältöjen, materiaalien, työtapojen, tehtävien määrän ja vaativuustason sekä käytettävän ajan osalta. Oppilaalle tarjotaan selkeitä rakenteita, havainnollistamista, mallintamista, toistoa sekä tarvittavia fyysisiä ja digitaalisia apuvälineitä.

Tavoitteena on, että jokainen oppilas saa taitotasoonsa nähden sopivia haasteita, onnistumisen kokemuksia ja oikea-aikaista tukea. Mahdollisia oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeita seurataan säännöllisesti yhteistyössä opetushenkilöstön, huoltajien ja tarvittaessa opiskeluhoillon kanssa.

6.2. Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun tai esiopetuksen yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Tulkkauspalvelun käyttäminen on tarpeellista, jos perheiden kannalta tärkeiden asioiden välittämiseen ei ole yhteistä kieltä. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä tarvittaessa oppilaan jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Joutsassa kodin ja koulun yhteistyö perustuu avoimeen vuoropuheluun, luottamukseen ja perheiden kieli- ja kulttuuritaustan huomioimiseen. Huoltajille annetaan tietoa valmistavan opetuksen tavoitteista, oppilaan omasta opinto-ohjelmasta, koulun käytänteistä, arvioinnista, opiskeluhollosta sekä siirtymisestä esi- tai perusopetukseen.

Yhteistyössä käytetään tarvittaessa tulkkausta, jotta huoltajat voivat osallistua oppilaan koulunkäyntiä koskevaan suunnitteluun ja päätöksentekoon. Kodin ja koulun yhteydenpidossa hyödynnetään Wilmaa, tapaamisia, puhelinkeskusteluja ja muita soveltuvia viestintätapoja.

Tavoitteena on, että huoltajat ymmärtävät suomalaisen koulun toimintatapoja ja voivat tukea lapsensa koulunkäyntiä yhteistyössä koulun kanssa.

6.3. Opiskeluhoolto

Näissä perusteissa käytetään perusopetuslain mukaisesta käsitteestä oppilashuolto ilmaisua opiskeluhoolto, oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta opiskelijasta ilmaisua oppilas ja oppilaitoksesta nimitystä koulu tai esiopetusyksikkö. Mitä jäljempänä todetaan hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 377/2022,1 §).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhoillon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa opiskeluhollossa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä opetuksen järjestäjän opiskeluhoiltosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014).

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan opiskeluhooltoon (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013, 9 §). Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön.

Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on kaikkien esiopetus- tai kouluyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilailla on oikeus opiskeluhoiltopalveluihin, joita ovat kouluterveydenhoolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § ja 4 §). Opiskeluhoiltopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat (terveydenhuoltolaki 378/2022, 15a § ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 9 §).

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhoiltoa. Opiskeluhoiltoäytä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus (YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989).

Opiskeluhoiltoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 3 §), kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Opiskeluhoiltoäytössä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkkauspalveluista.

Opiskeluhoillon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhoillon toimintatavoista ja saatavuudesta. Tiedottamisen ymmärrettävyys on tärkeä varmistaa.

Joutsassa valmistavassa opetuksessa noudatetaan Joutsan kunnan opiskeluhoiltoäsuunnitelmaa.

6.4. Oppilaanohjaus

Opetussuunnitelmassa määritellään, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisen vaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Joutsassa valmistavan opetuksen ohjaustoiminta tukee oppilaan oppimisvalmiuksien, opiskelutaitojen, arjen koulunkäyntitaitojen ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. Ohjausta annetaan osana päivittäistä opetusta ja koulun arkea.

Oppilasta ohjataan ymmärtämään suomalaisen koulun toimintatapoja, harjoittelemaan itsenäistä työskentelyä, ryhmässä toimimista, vastuun ottamista omasta oppimisesta sekä avun pyytämistä. Ohjauksessa huomioidaan oppilaan ikä, kielitaito, aiempi koulunkäynti ja yksilölliset tarpeet.

Perusopetukseen siirtymistä valmistellaan suunnitelmallisesti yhteistyössä oppilaan, huoltajien, opettajien, erityisopettajan, opiskeluhoillon kanssa. Siirtymävaiheessa huolehditaan siitä, että tieto oppilaan kielitaidosta, osaamisesta, tuen tarpeista ja toimivista opetusjärjestelyistä siirtyy seuraaville opettajille.

Oppilaalle ja huoltajille annetaan tietoa tulevasta koulupolusta, perusopetukseen siirtymisestä sekä ikätason mukaisesti jatko-opintoihin ja tulevaisuuden mahdollisuuksiin liittyvistä asioista. Tarvittaessa käytetään tulkkausta.

6.5. Suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatuskeskustelua ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatuskeskustelussa ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa.

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatuskeskustelua käytetään. Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatuskeskustelujen ja kurinpitomenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun. Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Joutsan perusopetuksessa työrauhaa ja turvallista opiskeluympäristöä vahvistetaan ennakoivalla pedagogiikalla, selkeillä yhteisillä toimintatavoilla, varhaisella puuttumisella sekä kodin ja koulun yhteistyöllä. Koulun aikuiset toimivat johdonmukaisesti, oikeudenmukaisesti ja oppilaita kunnioittaen.

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen keino puuttua epäasialliseen käyttäytymiseen, järjestyssääntöjen rikkomiseen tai työrauhaa ja turvallisuutta heikentävään toimintaan. Keskustelussa selvitetään tapahtunut, kuullaan oppilasta sekä sovitaan tarvittaessa keinoista tilanteen korjaamiseksi. Huoltajille ilmoitetaan koulun käytänteiden mukaisesti.

Kurinpidollisia keinoja käytetään vain perusopetuslain mukaisesti. Seuraamusten tulee olla oikeasuhtaisia, yhdenmukaisia ja oppilaan ikä sekä kehitysvaihe huomioivia. Keinoja ei käytetä oppilasta häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Joutsan kouluilla on käytössään ajantasainen suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen menettelytavoista. Häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta ilmoitetaan sekä kohteena olevan että epäillyn oppilaan huoltajalle.

7. Oppilaan arviointi

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan valmistavan opetuksen aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu monipuoliseen havainnointiin ja eri menetelmin kerättyihin näyttöihin valmistavan opetuksen aikana ja sen päättyessä. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

Joutsassa valmistavan opetuksen arviointi on sanallista, ohjaavaa ja kannustavaa. Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan oppimista, suomen kielen taidon kehittymistä, koulunkäyntivalmiuksia ja siirtymistä esi- tai perusopetukseen.

Arviointi perustuu oppilaan työskentelyyn, osallistumisen, kielitaidon, opiskelutaitojen ja eri oppiaineiden sisältöjen monipuoliseen havainnointiin. Arviointia tekevät yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat.

Oppilaalle ja huoltajille annetaan valmistavan opetuksen aikana säännöllisesti tietoa oppilaan edistymisestä. Oppilasta ohjataan ikä- ja kielitaitotason mukaisesti arvioimaan omaa oppimistaan ja asettamaan tavoitteita.

8. Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö

9. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi suorittaa valmistavan opetuksen aikana jonkin oppiaineen vuosiluokan oppimäärän tai jonkin oppiaineen koko oppimäärän osallistumalla perusopetuslaissa tarkoitettuun erityiseen tutkintoon.

Erytyiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin.

Erytisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.